

VYRIAUSIOJI ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2017 m. sausio 11 d. Nr. 3R –18(AG-380/01-2016)

Vilnius

Vyriausioji administracinių ginčų komisija, susidedanti iš komisijos narių Vytauto Kurpuveso (komisijos pirmininkas), Romos Sabimos Alimienės, Jūratės Mikalčienės, Vaido Miliaus (pranešėjas) ir Zitos Smirnovienės,

sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei,

dalyvaujant pareiškėjos asociacijos „Nacionalinė teisingumo ir gynybos sąjunga“ atstovui Bartui Markevičiui,

atsakovo Kultūros paveldo centro atstovams Virgilijui Kačinskui ir Editai Bucinskaitei ir atsakovui Kultūros paveldo centro direktoriui Virgilijui Kačinskui,

trečiojo suinteresuoto asmens Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos atstovei Rasai Šimkūnaitei,

viešame komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos asociacijos „Nacionalinė teisingumo ir gynybos sąjunga“ skundą atsakovams Kultūros paveldo centrui ir Virgilijui Kačinskui dėl Kultūros paveldo centro 2016-12-06 rašto Nr. (6.1)2-643 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Išnagrinęjusi skundą, komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja prašo panaikinti atsakovų 2016-12-06 raštą Nr. (6.1)2-643 „Dėl 1911 m. statybos istorinio burlaivio „Lady Sophie“ būklės įvertinimo ir apibrėžtų teritorijos ribų plano projekto parengimo“ ir įpareigoti atsakovus parengti naują teritorijos ribų planą. Paaiškino, kad atsakovai 2016-12-06 sprendimu Nr. (6.1)2-643 (toliau – skundžiamas raštas) atsisakė parengti nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės – burinio jūrų laivo „Lady Sophie“ (unikalus objekto kodas 40614) – apsaugos teritorijos ribų plano patikslinimą. Pareiškėja 2016 m. gegužę kreipėsi į Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos (toliau – Departamentas) su prašymu dėl plaukiojančio pastato burinio laivo „Lady Sophie“ (toliau – Laivas) įtraukimo į Kultūros paveldo vertybių registrą kaip nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės. Prašymo pateikimo metu Laivo faktinė buvimo vieta buvo Nemuno g. 40. Dėl laivo stovėjimo pareiškėja buvo sudariusi neterminuotą stovėjimo sutartį su UAB „Senoji Baltija“. Viename iš prašymo vertinimo etapų Departamentas pareiškėjos paprašė pateikti Laivo teritorijos planą, kurį, pareiškėja pateikė, nors paraiškoje buvo nurodžiusi, kad laivo teritorijos planas yra laivo denis. Pareiškėja kreipėsi į Kultūros paveldo centrą (toliau – Centras) prašydama parengti teritorijos planą Laivo tuometinei stovėjimo vietai, atsakovai šį planą parengė nemokamai. Kol buvo derinami įvairūs klausimai su Departamentu, pareiškėja gavo UAB „Senoji Baltija“ prašymą laikinai atlaisvinti užimamą vietą, nes laivas trukdys krovos darbams. Kadangi jūrų laivas yra nekilnojamajam daiktui prilygintas plaukiojantis pastatas, jis buvo laikinai perkeltas į Kruizinių laivų terminalą, siekiant apsaugoti nekilnojamąją kultūros vertybę nuo neigiamo poveikio. Apie minėtą situaciją informavo visas institucijas, įskaitant ir Departamento Klaipėdos skyrių, kad bus reikalinga nauja laivo saugojimo vieta. Laikinais perkėlus jūrų laivą, pareiškėja 2016-08-19 savarankiškai kreipėsi į Centrą su prašymu patikslinti laivo teritorijos planą, tačiau Centro vadovas atsisakė tai atlikti, nurodydamas, kad jam tai uždraudė Kultūros ministerijos darbuotojai, kurie jam daro biurokratinį, galimai neteisėtą spaudimą. 2016-09-20 Departamento pirmoji Vertinimo taryba patvirtino laivo įtraukimą į Kultūros paveldo registrą ir suteikė jam teisinę apsaugą. Kai Departamentas informavo teritorijos valdytojus apie teisinės apsaugos suteikimą jų

TIKRA

teritorijoje esančiai kultūros vertybei, jie pareiškė pretenzijas, nors visos institucijos, įskaitant VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją (toliau -Direkcija), žinojo apie jų teritorijoje esančią kultūros paveldo vertybę. Dėl laikino Laivo perkėlimo į kitą vietą pareiškėja pakartotinai kreipėsi į Centrą dėl naujo teritorijos plano parengimo, tačiau Centras rengti planą atsisakė, nurodydamas, kad nėra gautas Departamento pavedimas tai atlikti, o Laivas nėra įtrauktas į Departamento patvirtintą Centro veiklos planą. Direkcijos iniciatyva jūrų laivo nuolatinio stovėjimo teritorija buvo perduota UAB „Kaminera“, o minėta įmonė nuo 2016 m. gruodžio mėnesio nutraukė neterminuotą sutartį, kurią pareiškėja buvo sudariusi su UAB „Senoji Baltija“. Todėl šiuo metu nėra galimybės grąžinti laivą į jo nuolatinę buvimo vietą. Šiuo metu laivas yra istorinėje Klaipėdos dalyje, P. Lindenau laivų statyklos komplekse. Naujoji laivo buvimo vieta yra žymiai geresnė, nes dėl vykusių krovos darbų nedaroma žala laivui, be to, palankesnė visuomenės poreikiams tenkinti. Pareiškėjai būtinas naujas laivo teritorijos ribų planas, kad pareiškėjas galėtų kreipti į Departamento kultūros paveldo vertybių vertinimo tarybą dėl kultūros paveldo vertybės buvimo vietos patikslinimo atitinkamame registre pagal teritorijos ribų planą, kurį ir prašo įpareigoti atsakovę parengti.

Atsakovai prašo atmesti pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą ir nežinymą. Paaiškino, kad Centras nėra viešojo administravimo subjektas Viešojo administravimo 2 str. 4 dalies prasme, o yra valstybės biudžetinė kultūros įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja Kultūros paveldo centro nuostatų 9.1-9.3 punktuose įvardintos funkcijos: Centras renka materialią, kultūros paveldo išraišką apibūdinančią, fiksuojančią dabartį ir praeitį informaciją, ją kaupia, tikslina ir sistemina; atlieka istorinius ir fizinius tyrimus (išskyrus žvalgomouosius ir detaliuosius archeologinius tyrimus), susijusius su kultūros paveldu, bei kaupia, tvarko ir rengia su tuo susijusius dokumentus ir informaciją; teikia sukauptus duomenis Departamentui. Atsižvelgiant į tai, kad Centras nėra viešojo administravimo subjektas, viešojo administravimo įgaliojimų neturi, administracinių sprendimų nepriima ir šios įstaigos direktorius Virgilijus Kačinskas. Šios pareigos einamos darbo sutarties pagrindu, kuri sudaryta Darbo kodekso nustatyta tvarka.

Trečiasis suinteresuotas asmuo prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad palaiko Centro atsiliepime išdėstytą poziciją ir sutinka, kad Centras nėra viešojo administravimo subjektas. Minėtas atsakovas yra valstybės biudžetinė kultūros įstaiga, neturinti viešojo administravimo įgaliojimų ir kurios veiklą reglamentuoja Kultūros paveldo centro nuostatai, patvirtinti Departamento direktoriaus 2006-01-06 įsakymu Nr. I-003 (2013-11-08 įsakymo Nr. I-325 redakcija) bei vykdo nuostatų 9.1 - 9.4 p. įvardintas funkcijas. Kadangi Centras nėra viešojo administravimo subjektas (ABTĮ 2 str. 4 d.), todėl viešojo administravimo įgaliojimų neturi ir šios įstaigos vadovas Virgilijus Kačinskas (ABTĮ 2 str. 1 d.). Departamento Pirmoji nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba 2016-09-20 aktu Nr. KPD-RM-2419 suteikė teisinę apsaugą buriniam jūrų laivui „Lady Sophie“ (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 40614) ir apibrėžė jos teritorijos ribas. Pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 8 str. 12 d. Kultūros vertybių registro duomenys yra vieši. Šiuo metu Vilniaus apygardos administraciniame teisme yra nagrinėjama administracinė byla pagal Direkcijos pareiškimą atsakovui Departamento Pirmajai vertinimo tarybai, tretiesiems asmenims Departamentui, pareiškėjai ir UAB „Kamieros krovinių terminalas“ dėl 2016-09-20 akto panaikinimo. Teisme nagrinėjama byla gali turėti įtakos komisijoje nagrinėjamai bylai, nes 2016-09-20 akto panaikinimo atveju, kuriuo apibrėžtos nekilnojamosios kultūros vertybės ribos, netektų prasmės pareiškėjos prašymas atlikti jūrų laivo teritorijos ribų patikslinimą ir įpareigoti parengti naują teritorijos ribų planą. Teismų praktikoje pripažįstama

Byla nutrauktina.

Pagal Administracinių ginčų komisijų įstatymo 7 str. 1 d. komisija nagrinėja skundus (prašymus) dėl centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų teisėtumo, taip pat dėl minėtų subjektų atsisakymo ar vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus teisėtumo ir pagrįstumo.

Viešojo administravimo įstatymo 2 str. 1 dalyje viešasis administravimas apibrėžiamas kaip viešasis administravimas – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas. Šio

įstatymo 2 str. 4 d. nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas – valstybės institucija ar įstaiga, savivaldybės institucija ar įstaiga, pareigūnas, valstybės tarnautojas, valstybės ar savivaldybės įmonė, viešoji įstaiga, kurios savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, asociacija, šio įstatymo nustatyta tvarka įgalioti atlikti viešąjį administravimą.

Atsižvelgiant į tai, kad komisija nagrinėja skundus tik dėl centrinių valstybinių administravimo subjektų veiksmų (neveikimo), nustatyta, ar pareiškėjos skunde (b. l. 1-3) nurodyti atsakovai yra centriniai valstybinio administravimo subjektai Viešojo administravimo įstatymo prasme. Pagal šio įstatymo 4 str. 3 dalį valstybinio administravimo subjektai – valstybės institucijos ar įstaigos, jų valstybės tarnautojai ir pareigūnai, valstybės įmonės, viešosios įstaigos, kurių savininkė arba dalininkė yra valstybė, asociacijos, šio įstatymo nustatyta tvarka įstatymu, tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, įstatymų įgalios valstybės institucijos priimtu teisės aktu, Vyriausybės nutarimu, priimtu vadovaujantis tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, nustatančiais Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinės paramos Lietuvai teikimo mastą, principus ar bendrąsias taisykles, įgalioti atlikti viešąjį administravimą.

Pagal Centro nuostatus, patvirtintus Departamento direktoriaus 2006-01-06 įsakymu Nr. Į-003 (2013-11-08 įsakymo Nr. Į-325 redakcija) (b. l. 33-35) Centras yra biudžetinė kultūros įstaiga, kurios savininkė yra valstybė (1 p.). Centro savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Departamentas (2 p.). Centras yra viešasis juridinis asmuo (3 p.).

Pagal Viešojo administravimo įstatymo 4¹ str. 2 d. viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, viešojo administravimo įgaliojimai gali būti suteikiami tik įstatymais, tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, kai tame teisės akte nurodoma konkreti veikianti ar numatoma steigti viešoji įstaiga (jos pavadinimas, prireikus santykiai su kitais viešojo administravimo subjektais ir kt.) ir nustatomas baigtinis konkrečių tokiai viešajai įstaigai suteikiamų viešojo administravimo įgaliojimų sąrašas, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytus atvejus. Valstybės institucijoms ir įstaigoms, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, viešojo administravimo įgaliojimai iki 2016 m. sausio 1 d. gali būti suteikti Vyriausybės nutarimu, priimtu vadovaujantis tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, nustatančiais Europos Sąjungos ar atskirų valstybių narių finansinės paramos Lietuvai teikimo mastą, principus ar bendrąsias taisykles. Viešojo administravimo įgaliojimus suteikiant tokiu Vyriausybės nutarimu, jame turi būti nurodoma konkreti veikianti ar numatoma steigti valstybės institucija ar įstaiga, viešoji įstaiga (jos pavadinimas, prireikus santykiai su kitais viešojo administravimo subjektais ir kt.) ir nustatomas baigtinis konkrečių jai suteikiamų viešojo administravimo įgaliojimų sąrašas.

Atsižvelgiant į Centro, kaip viešojo juridinio asmens statusą, jam viešojo administravimo įgaliojimai gali būti suteikiami tik įstatymais, o jei tokie įgaliojimai buvo suteikti iki 2016 m. sausio 1 d. – tik Vyriausybės nutarimu, atitinkančiu Viešojo administravimo įstatymo 4¹ str. 3 dalies reikalavimus. Pareiškėja ginčija Centro atsakymą parengti naują nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijos ribų planą. Nekilnojamojo kultūros paveldo, esančio Lietuvos Respublikos teritorijoje, apskaitos, saugojimo ir tvarkybos, šio ir kitų teisės aktų nustatytų paveldosaugos reikalavimų laikymosi priežiūros, kultūros paveldo objektų būklės stebėjimo teisinius pagrindus nustato Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (toliau – Įstatymas). Šio įstatymo antrame skirsnyje reglamentuojamas nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos valstybinis administravimas, o 5 str. 9 dalyje nurodyta, kad konkrečias nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos valstybinio administravimo funkcijas atlieka ir už jų vykdymą atsako Departamentas. Taigi, įstatyme nėra nustatyta, kad Centras vykdo valstybinio administravimo funkcijas, susijusias su nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga, atskleidimu, stebėseną, nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimu, jų teritorijos ribų nustatymu (patvirtinimu). Centro Nuostatų 8 p. nurodyti Centro veiklos tikslai – tai duomenų, būtinų inventorizavimui apie kultūros paveldą rinkimas ir kultūros paveldo inventoriaus tvarkymas, duomenų ir dokumentų apie kultūros paveldą kaupimas bei tvarkymas. Nuostatų 13 p. nurodyta, kad Centro veikla organizuojama Departamento direktoriaus patvirtintu Centro metiniu veiklos planu. Taip pat Nuostatų 10.7 p. nustatyta Centro teisė teikti Departamento nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybai klausimus posėdžių darbotvarkėms ir su tuo susijusius dokumentus. Iš Nuostatų 11.2 p., 11. 6 p. nustatytų Centro pareigų pobūdžio matyti, kad Centras privalo vykdyti Departamento

TIKRA

patvirtintą metinį veiklos planą, už jį atsiskaityti Departamentui, o Centro vadovas užtikrina Departamento pavedimų vykdymą (15.16 p.). Visos šio nuostatos patvirtina, kad Centras yra atskaitingas Centro savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai, jis atlieka techninio, pagalbinių pobūdžio funkcijas Departamento kompetencijai priskirtose srityse, tačiau pareiškėjo ar kitų asmenų atžvilgiu, neprivalo atlikti jokių savo kompetencijai priskirtų veiksmų, nes šiai įstaigai nėra Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka suteikti viešojo administravimo įgaliojimai. Atitinkamai ir Centro vadovas, tarp kurio ir Centro susiklostę darbo santykiai (b. l. 38-39), nėra viešojo administravimo subjektas, tad jo veiksmų vertinimas einant pareigas, komisijoje negali būti atliekamas.

Iš skundo (b. l. 1-2) matyti, kad pareiškėja, pasikeitus laivo, kuris 2016-09-20 aktu pripažintas nekilnojamąja kultūros vertybe, faktinei buvimo vietai, siekia atlikti atitinkamus pakeitimus Kultūros vertybių registre. Pagal Įstatymo 8 str. 5 d. Departamento vertinimo tarybos sprendžia dėl Lietuvos Respublikos teritorijoje esančio nekilnojamojo kultūros paveldo vertingųjų savybių nustatymo, teritorijos ribų apibrėžimo ir nacionalinio, regioninio ar vietinio reikšmingumo lygmens nekilnojamosioms kultūros vertybėms nustatymo, apsaugos reikalingumo, apsaugos nekilnojamosioms kultūros vertybėms netaikymo ar tokių vertybių apskaitos duomenų tikslinimo. Nekilnojamosios kultūros vertybės registruojamos vertinimo tarybai nusprendus, kad vertybei reikalinga apsauga (8 str. 8 d.). Taigi Vertinimo tarybos sprendimas yra pagrindas registruoti atitinkamas nekilnojamosias kultūros vertybes Kultūros vertybių registre. Vadovaujantis Kultūros vertybių registro nuostatų, patvirtintų 2005-09-29 Vyriausybės nutarimu Nr. 1053, 17 punktu, registre, be kitų duomenų, kaupiami duomenys apie vertinimo tarybos aktu (aktais) apibrėžtos nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijos ribas (17.7 p.). Minėtas teisinis reglamentavimas patvirtina, kad pareiškėja turėtų inicijuoti Vertinimo tarybos sprendimo, t. y. 2016-09-20 akto, pakeitimą ir kreiptis į šį sprendimą priėmusią instituciją, nes tik pakeitus sprendimą bus pagrindas keisti duomenis apie laivo, kaip kultūros vertybės, teritorijos ribas Kultūros vertybių registre.

Konstatavus, kad pareiškėja komisijai skundžia asmenų, kurie teisės aktų nustatyta tvarka nėra centriniai viešojo administravimo subjektai, veiksmus (neveikimą), byla pagal pareiškėjo skundą nutraukiama kaip nepriskirta komisijos kompetencijai.

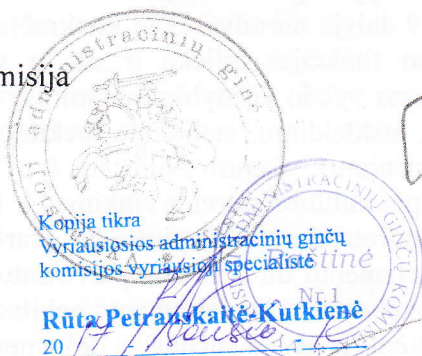
Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo 20 str. 2 d. 1 p. .. Vyriausioji administracinių ginčų komisija

n u s p r e n d ž i a:

bylą pagal asociacijos „Nacionalinė teisingumo ir gynybos sąjunga“ skundą atsakovams Kultūros paveldo centrai ir Virgilijui Kačinskui dėl Kultūros paveldo centro 2016-12-06 rašto Nr. (6.1)2-643 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus nutraukti kaip nepriskirtiną Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos kompetencijai.

Šį sprendimą per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos ginčo šalys gali apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Komisija

[Handwritten signatures of the commission members]

Vytautas Kurpuvesas

Roma Sabina Alimienė

Jūratė Mikalčienė

Vaidas Milius

Zita Smirnovienė